

REZUMATE SMIM
Vol. XXX, 2012

Violeta BARBU, Gheorghe LAZĂR, Ovidiu OLAR, *Reforma monastică a domnului Matei Basarab / La réforme monastique du prince Mathieu Basarab / Matthew Basarab's Reform of the Monasteries, p. 9-54*

Scopul acestui articol este de a investiga natura și sensul unei schimbări radicale în politica religioasă a domniei în Țara Românească. În 1639-1640 Matei Basarab a promulgat, împreună cu sfatul țării, trei așezăminte de slobozire din închinare, pentru cele mai de seamă mănăstiri, dintre care două sunt editate în anexele prezentului articol. În straturile profunde ale discursului, analiza comparată a celor trei acte scoate la lumină mai întâi resorturile unui act de voință politică, îmbrăcat subtil în mijloacele raționale ale devotamentului față de binele public și în cele ideologice ale „propagandei patriotice” autolegitimatoare. În planul juridic al dreptului de patronaj domnesc, mai bogat în sugestii, lectura pe care o propunem are drept cheie paradoxul. Oricât ar părea de surprinzător, nu dezînchinării i se cuvine importanța acordată până acum, ci intenției domnului de a institui un regim de autorizare a închinării, prin cenzurarea obiceiurilor rele care o uzurpaseră și prin întărirea puterii domniei în succesiunea etapelor de autorizare a ei. Structurarea disciplinată și rațională a protectoratului domnesc în cazul particular al procedurii juridice a închinărilor trebuia acompaniată de o lămurire a complexului de norme numit, în documentele cu pricina, „obiceiul mănăstirilor”. Împreună, ele vor forma motorul unei reforme monastice, al cărei debut îl putem stabili în anii 1639-1640, și a cărei desfășurare va parcurge mai multe etape, până spre sfârșitul deceniului următor. În liniile lor generale, coordonatele politice și juridice ale acestei reforme monastice trimit deopotrivă către un orizont de gândire nou, în care se plămădește conștiința politică a binelui comun, dar și spre precedente juridico-canonice de la sfârșitul secolului al XVI-lea, evocate drept cadru referențial investit cu autoritatea de a fi trasat o cale morală funcționării fundațiilor religioase.

The purpose of this paper is to explore the nature and the meaning of what seems to be a radical change in the ecclesial policy of the ruling princes of Wallachia. In 1639-1640, Matthew Basarab (Wallachian voivode from 1632 to 1654) issued in his council three acts that enfranchised the dependent monasteries all around the country (monasteries whose estates were given by the founders and donors to various historic establishments on Mount Athos, Jerusalem and the like and which were by consequence administered from afar). The comparative analysis of the texts of these acts of the prince-in-council unveils an unprecedented awareness of the “common good” expressed on a tone of “patriotic propaganda”. Our reading uses the paradox in order to capture the full meaning of these pieces of legislation. The aim of the prince was not as much simply to enfranchise a series of monasteries governed by foreigners, but rather to enforce new regulations as to how monasteries could be submitted to foreign religious establishment. Based on the princely patronage, these new regulations emphasized the authority of the prince, entitled to discipline bad legal habits and to eradicate corruption. In so doing, the prince goes even further and takes this opportunity in order to legislate, in a more generic vein, on the “custom of the monasteries” as such, be them dependent or free. He triggers this way, by means of a patriotic discourse which roots are to be found at the end of the 16th century, a general reform of the

monastic life in Wallachia that he will pursue constantly for the next decade. Two of the three documents, from 1640, are edited in the annex of the paper.

***

Liviu CÎMPEANU, *Dan al II-lea, Sigismund de Luxemburg și cruciada târzie. Un document inedit din arhiva Ordinului Teutonic / Le prince Dan IIe, Sigismond de Luxembourg et la croisade au Bas Moyen Âge. Un document inédit de l'archive de l'Ordre Teutonique / Dan II, Sigismund of Luxembourg and the Later Crusades. A New Document from the Archive of the Teutonic Order*, p. 55-76

Dan al II-lea a fost și rămâne o figură controversată în istoriografie, mai cu seamă din cauza numărului foarte mic de surse pe care medievistii le au la dispoziție: câteva hrisoave muntenești, mai multe diplome ungurești emise de cancelaria lui Sigismund de Luxemburg și două cronică bizantine. Plecând de la aceste surse, prima parte a vieții și prima domnie a lui Dan al II-lea pot fi, în linii mari, reconstituite. Fiu al lui Dan I și nepot al lui Radu I, Dan al II-lea și-a petrecut o parte din tinerețe în Imperiul Otoman și la curtea împăratului bizantin, Ioan al VIII-lea. Urcat pe tron în 1422, Dan al II-lea s-a apropiat de Sigismund de Luxemburg, apropiere manifestată deopotrivă prin legăturile politico-militare cu regatul Ungariei, precum și prin cele economice cu sașii brașoveni. Silit să se lupte cu pretendentul Radu al II-lea Praznaglava, care era sprijinit de otomani, Dan al II-lea a pierdut tronul Țării Românești în 1426 și a căutat refugiu la nord de Carpați. Principala contribuție a acestui articol privește însă cea de-a doua domnie a lui Dan al II-lea. Pe baza unui document inedit, raportul cavalerului teuton Nicolaus von Redwitz, articolul de față aduce noi informații cu privire la campania lui Sigismund din primăvara lui 1427 din Țara Românească și la restaurarea lui Dan al II-lea pe tron.

Dan II, voivode of Wallachia, remains a rather enigmatic figure as his life and reign are scarcely documented. The corpus of sources comprises only a few Wallachian charters, several Hungarian documents issued by Sigismund of Luxembourg and two Byzantine chronicles. On this documentary basis, I propose a rough reconstruction of Dan II's life, starting with his youth, from the period he spent in the Ottoman Empire and at the court of John VIII, the Byzantine emperor, to the moment of his enthronement, as voivode of Wallachia. When analysing his reign, I mainly focused on the economic connections with the Transylvanian Saxons from Brașov, on his political and military alliance with Sigismund of Luxembourg, as well as on his dispute for the Wallachian throne with Radu II Praznaglava, his rival supported by the Ottomans. At the core of my analysis is an unpublished document, a report of the Teutonic knight, Nicolaus von Redwitz, describing Sigismund's 1427 campaign in Wallachia. Nicolaus von Redwitz participated to this campaign and his testimony clarifies some aspects of the anti-ottoman alliance between Sigismund and Dan II, as well as the context in which Dan II regained his throne. The relevant passages from this document are edited and translated in the appendix.

***

Dumitru NĂSTASE, *Sfințirea mănăstirii Argeș și cruciada antiotomană / La consécration du monastère Argeș et la croisade anti-ottomane / The Consecration of the Argeș Monastery and the Anti-Ottoman Crusade*, p. 77-117

În fața crecândeii amenințări otomane și drept urmare a victoriilor lui Selim asupra Persiei Safavide (1514) și asupra Sultanatului Mameluc din Egipt (1517), papa Leon al X-lea și împăratul Maximilian au elaborat proiectul unei cruciade defensive, în care domnii Țării Românești și ai Moldovei urmau să fie atrași. Acesta este contextul în care domnul Țării Românești, Neagoe Basarab, a deschis propriile sale negocieri cu Roma, în vederea participării la cruciadă. În acel moment, Neagoe Basarab era principalul simbol al „cruciadei ortodoxe”, domnul muntean fiind o voce reprezentativă pentru întreaga creștinătate răsăriteană. Plasată în acest context, sfințirea pripită a mănăstirii de la Argeș, din 1517, înainte ca zidirea bisericii să fi fost încheiată, capătă un nou înțeles. În plus, la sfințire au participat nu doar întreaga elită laică și ecleziastică a țării, ci și Theolipt, patriarhul Constantinopolului, însoțit de patru mitropoliți din Balcani și de reprezentanți ai mănăstirilor athonite. O asemenea adunare extraordinară de prelați ai creștinătății răsăritene nu poate fi explicată decât dacă, odată cu sfințirea mănăstirii, Neagoe ar fi fost încoronat ca împărat bizantin. Or, potrivit lui Gavril Protul, la Argeș a fost o slujbă nocturnă, la care singurul laic primit a fost Neagoe Basarab. Pe parcursul acestei „bdeniei” de taină a avut loc ungerea și încoronarea ca unic împărat creștin a lui Neagoe Basarab de către patriarhul ecumenic, cu rugăciunile și binecuvântarea Sfântului Munte și a capilor Ortodoxiei întruniți la Argeș într-un adevărat sinod.

At the beginning of the sixteenth century the increasing Ottoman power was viewed as an imminent threat by the main European political actors. Selim I's victories over Safavid Persia (1514) and over the Mamluk Sultanate of Egypt (1517) determined Pope Leo X and Emperor Maximilian to plan a “defensive” crusade, in which the lords of Wallachia and Moldavia were ascribed a rather meagre role. It is in this context that the Wallachian lord, Neagoe Basarab negotiated with Rome, on his own terms, his involvement in the anticipated crusade. At that moment, Neagoe Basarab was the main symbol of the so-called “Orthodox crusade”, as his voice was representative for the Eastern Christianity. Analysed from this perspective, the hastened consecration of the Argeș monastery that took place in 1517, before the church itself was completed, has a different signification. Thus, the consecration was attended not only by the entire laic and ecclesiastic Wallachian elite, but also by the Constantinople patriarch, Theolipt, by four Greek archbishops from the Balkans and by the envoys of the Athonite community. This article aims to argue that such an exceptional assembly could only be justified by an outstanding objective: the coronation of Neagoe as a Byzantine Emperor during a nocturnal, secret ceremony.

***

Mariana LAZĂR, *Testamente cantacuzine: succesiunea lui Gheorghe Cantacuzino și a soției sale, Ruxandra / Testaments de la famille Cantacuzène: la succession de Gheorghe Cantacuzène et de sa femme, Ruxandra / Two Eighteenth-Century Wallachian Last Wills and Testaments. Gheorghe and Ruxandra Cantacuzène*, p. 119-148

În cercetarea istorică și antropologică, testamentele se constituie, alături de alte tipuri de documente, în surse relevante pentru viața oamenilor din trecut, pentru aspectele ce țin atât de sfera vieții sociale, cât și de viața personală, privată, pentru considerațiile care le impun opțiunile finale, în relație cu anumite mentalități. În secolul al XVIII-lea testamentele se impuseseră în practica succesorală din societatea românească, mitropolitul Antim Ivireanu elaborând chiar un model după care trebuiau întocmite actele de acest tip. Testamentele lui Gheorghe, fiul domnului muntean Șerban Cantacuzino, și soției sale Ruxandra au constituit punctul de plecare într-o încercare de incursiune în viața lor. S-a intenționat astfel a se identifica poziția lor în societate, raporturile dintre ei, dar și cele stabilite cu ceilalți, circumstanțele vieții, favorabile sau defavorabile, care le-a impus anumite opțiuni, capacitatea de adaptare și deciziile testamentare ale fiecăruia.

Drawing up last wills and testaments was a usual practice for the eighteenth-century Wallachian socio-political elite, even to the point that a standardized pattern for this kind of judicial documents was elaborated by the archbishop Antim Ivireanu. The present study aims to analyse two such documents, dating from 1733 and 1751. These last wills and testaments were drawn up by Gheorghe Cantacuzène, the son of the former Wallachian lord, Șerban Cantacuzène, and by his wife, Ruxandra. They are edited for the first time in the appendix of this study, together with another judicial document, from 1741, which recognizes the rights of this family branch to Șerban Cantacuzène's inheritance. Starting from these documents, the first part of the article sketches the biographies of these two, less known, members of the Cantacuzène family. The second part of the study scrutinizes their last wills and testaments from a historical anthropological point of view. Thus, the inventory of the material possessions entrusted to their descendants and the listing of the spiritual provisions required from them reveals a complex web of links, connecting the public sphere with the private one and the earthly world with the eternal one.

***

Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, „*Spre bătrânețe m-am povârnit*”. *Diata marelui ban al Țării Românești, Grigore Greceanu (1748)* / „*Vers la vieillesse j'étais accablé*”. *Le testament du grand ban Grigore Greceanu (1748)* / “*I am beginning to feel the burden of my years*”. *Grigore Greceanu's last will and testament (1748)*, p. 149-168

Acest articol editează și analizează diata marelui ban al Țării Românești, Grigore Greceanu, întocmită în 1748. În calitate sa de înalt dregător, Grigore Greceanu era familiarizat îndeaproape cu practicile judiciare ale țării, cunoaștere de care el s-a folosit în redactarea propriei diate. Lipsit de urmași direcți, pentru că toți cei șase copii ai săi au murit, Grigore Greceanu și-a numit soția drept unic moștenitor. Întrucât se aștepta ca numeroasele sale rude să conteste testamentul, Grigore Greceanu și-a elaborat diata cu cea mai mare grijă, pentru a-i consolida legalitatea. Astfel, o analiză amănunțită a textului diatei, care este publicat în anexa articolului, scoate la iveală argumentele juridice și morale pe care Grigore Greceanu le aducea în sprijinul deciziei sale. Argumentul moral decisiv este chiar sprijinul pe care i l-a acordat soția sa vreme de 41 de ani, timp în care au îndurat împreună războaie, persecuții politice, boli și moartea copiilor. Din punct de vedere juridic, pentru a face testamentul cât mai greu de contestat, Grigore Greceanu precizează în mai multe rânduri că a scris diata cu propria sa mână. Mai mult, în textul diatei el invocă diferite legi și obiceiuri în

uz în Țara Românească a veacului al XVIII-lea pentru a sublinia drepturile soției sale la moștenire.

The present article edits and analyses Grigore Greceanu's last will and testament, drew up towards mid-eighteenth century. As a Wallachian high dignitary, Grigore Greceanu was well acquainted with the judicial practices of the country and he made use of this knowledge in writing his own testament. Without any direct heir, as all his six children had died, Grigore Greceanu named his wife as his sole inheritor. As he expected his numerous relatives to contest this will, Grigore Greceanu made all efforts to ensure its legal soundness. Thus, a close analysis of the testament, which is edited in the appendix of this study, reveals both judicial and moral arguments in favour of his last will. The moral ground of Grigore Greceanu's decision is that his wife supported him through all the suffering endured during their 41 years of marriage: wars, political persecutions, their children's deaths and illness. In order to put into practice his decision, Grigore Greceanu displays a whole range of judicial strategies to reinforce his testament. For instance, he reiterates several times that the testament was written by his own hand. Moreover, he builds a convincing case in favour of his wife, by referring to the laws and customs applied in eighteenth-century Wallachia.

***

Andrei TIMOTIN, *Vocație religioasă și opoziție politică în Constantinopol în secolele IX-X. Cazul familiei Gouber / Vocation religieuse et opposition politique à Constantinople aux IXe-Xe siècles. Le cas de la famille Gouber / Religious Calling and Political Opposition in Constantinople (9th and 10th centuries). A case study: the Gouber family, p. 169-180*

Elita economică și militară din Capadocia bizantină a început să joace un rol politic și religios important în Imperiu începând cu secolul al IX-lea, veac în care bizantinii au recucerit provincia de la arabi. Astfel, în această perioadă, membrii importanți ai familiilor din Capadocia s-au stabilit la Constantinopol, în vreme ce alții au răspuns unei chemări religioase și au intrat în diferite mănăstiri, unii dintre ei ajungând chiar să fie proclamați sfinți. *Viața Sfintei Irina de la Chrysobalanton* este o sursă hagiografică care ilustrează legătura strânsă dintre vocația religioasă și poziția politică a unei astfel de familii. Irina făcea parte din familia cappadociană Gouber, care a avut o ascensiune politică și socială remarcabilă de-a lungul secolului al IX-lea. Potrivit hagiografului ei anonim, Irina a salvat în chip miraculos o rudă apropiată, care fusese acuzată de trădare de către împărat. O analiză atentă a episodului scoate la iveală faptul că mănăstirea Chrysobalanton reprezenta un pol de putere, politic și spiritual, care îi reunea pe membrii clanului Gouber și pe apropiații lor în jurul figurii harismatice a Irinei, personificare religioasă a unei identități familiale, regionale și politice. Astfel, familia Gouber s-a folosit de autoritatea spirituală a Irinei pentru a-și susține acțiunile politice, inclusiv opoziția față de puterea imperială. Concluziile acestei analize sunt confirmate de un episod similar din alt text hagiografic contemporan, care se referă tot la o familie din Capadocia : *Viața sfântului Mihail Maleinos*.

The economic and military elite that emerged in the ninth-century Cappadocia, when the Byzantines conquered back this province from the Arabs, came to play an important political and religious role in the Empire. Thus, several members of the Cappadocian families

moved to Constantinople, while others answered to a religious calling, entering different monasteries, some of whom even were proclaimed saints. The *Life of Irene of Chrysobalanton* (BHG 952) is a hagiographic source that illustrates the close association between the religious calling and the political position of the family. Irene was a member of the Cappadocian family of Gouber, which had an outstanding political and social climbing during the ninth century. According to her hagiographer, Irene miraculously interceded on behalf of one member of her family, which had been accused of treason by the emperor. A close analysis of this episode reveals how the Gouber family exploited the spiritual authority of one of its members, honoured as a saint, in order to find support for its political actions, including opposing the imperial power. This contention is supported by the comparative analysis between *The Life of Irene* and another hagiographic text from the same period, also referring to a Cappadocian family: *The Life of Michael Maléinos*.

***

Mária PAKUCS-WILLCOCKS, *Negustori din Imperiul Otoman în comerțul Sibiului, 1614-1623 / Marchands de l'Empire Ottoman dans le commerce de la ville de Sibiu, 1614-1623 / Merchants from the Ottoman Empire in the Sibiu trade (1614-1623)*, p. 181-212

Studiul de față își propune să examineze activitatea comercială a negustorilor din comerțul oriental al Sibiului la începutul secolului al XVII-lea. Întrucât sursele nu permit întotdeauna o identificare etnică precisă, cercetarea îi include pe toți negustorii veniți din Imperiul Otoman, indiferent de originea lor etnică (greci, bulgari, turci, armeni, evrei sau sârbi). Sursele primare investigate sunt cele cinci registre vamale din Sibiu, care datează din perioada 1614-1623. Informațiile din aceste registre vamale au fost prelucrate în mai multe tabele cantitative cuprinzând: numele negustorilor implicați în comerțul oriental al Sibiului, localitățile de origine sau de plecare ale acestora, numărul de transporturi, precum și valorile medii, maxime și minime al transporturilor în florini de aur. Articolul include și o discuție metodologică asupra dificultăților interpretative pe care le ridică acest tip de surse primare, registrele vamale. Analiza cantitativă este însoțită de mai multe studii de caz ale unor negustori, precum: János Polgár (Pârgarul) din Cluj, Lazar Armeanul, George de Alba Iulia sau negustori arbănași din Căprieni.

The present study aims to investigate the role played by the Ottoman merchants in the Sibiu oriental trade in the first decades of the seventeenth century. The label "Ottoman merchant" is a conventional one, as it includes all traders coming from the Empire, regardless of their ethnic origin (Greek, Bulgarian, Turkish, Armenian, Jewish or Serbian). This research is based on the five extant customs registers from Sibiu, dating from 1616 to 1623. The article includes ten quantitative tables: an overall table with all the merchants registered in the Sibiu customs from 1614-1623, a table with the average, minimal and maximal value of their transports and eight detailed tables, comprising the merchants' names, their place of origin and the customs taxes they paid, which had been added as an appendix. After discussing the methodological challenges raised by the study of this peculiar type of sources, the customs register, this article provides an analysis of the customs registers data. The general qualitative analysis is accompanied by several case studies of merchants coming from the Ottoman Empire, which were involved in the seventeenth century Sibiu oriental trade.

***

Vladimir AGRIGOROAEI, *Scriptor scribebat et pulcram puellam in mente tenebat: la fin de l'inscription peinte de Dârjiu (1419) / Scriptor scribebat et pulcram puellam in mente tenebat: la fin de l'inscription peinte de Dârjiu (1419) / Scriptor scribebat et pulcram puellam in mente tenebat. The Painted Inscription from the Dârjiu Church (1419)*, p. 213-221

Biserica de la Dârjiu, astăzi în județul Harghita, a fost construită în secolul al XIII-lea, dar cea mai mare parte din structura existentă astăzi datează din veacul al XV-lea. Fragmentele care s-au păstrat din pictura murală datează din același veac. Inscripția pictată în biserică pomenește numele pictorului, pe cel al comanditarului, dar transmite totodată și un mesaj profan : dragostea scribului anonim pentru o fată frumoasă (*pulcra puella*). Istoricii de artă au sugerat drept explicație pentru această exotică inscripție o influență ipotetică venind dinspre Trecento sau Quattrocento italian. Studiul de față deschide o altă direcție, sugerând că inscripția de la Dârjiu poate fi mai degrabă apropiată de formule similare atestate în colofonele manuscriselor. Astfel, una dintre formulele utilizate frecvent în colofonele manuscriselor elaborate în spațiul german în veacul al XV-lea - *qui me scribebat... nomen habebat and detur pro penna scriptori pulchra puella* - seamănă izbitor cu inscripția de la Dârjiu.

The Dârjiu church (today in the Harghita County, Romania) was built in the thirteenth century, but most of the surviving structure dates from the fifteenth century. The extant fragments of the mural painting also date from the fifteenth century. The inscription painted in the church mentions the painter's name and that of his patron, but it also conveys a profane message: the love of the anonymous scribe for a lovely girl (*pulcra puella*). Art historians advanced as an explanation for this, rather exotic inscription, the hypothetical influences of the Italian *Trecento* and *Quattrocento*. However, the present study suggests a fresh approach by comparing the ending of the Dârjiu inscription with similar formulas attested in manuscript colophons. Thus, the Dârjiu inscription seems related to some manuscript colophons, intensively used in the fifteenth century German lands, such as *qui me scribebat... nomen habebat* and *detur pro penna scriptori pulchra puella*. By demanding such real or imaginary rewards, the medieval scribes have left a clear trace of their own presence or personality. Therefore, the present study argues that the ending of the Dârjiu inscription was influenced by the analogue German formulas used in medieval colophons.

***

Andras KOVACS, *Arhondologia voievozilor Transilvaniei (1458-1526). Completări și precizări / Répertoire des voïévodes de la Transylvanie (1458-1526). Mises à jour et précisions / Archontology of the Voivodes of Transylvania (1458–1526). Additions and Clarifications*, p. 223-256

Voievozii au fost demnitari numiți în fruntea Transilvaniei de regii Ungariei în Evul Mediu. Pentru perioada 1458-1526 nu există liste arhondologice complete referitoare la voievozii Transilvaniei și la locuitorii lor, vicevoievozii. Sursele cele mai importante ale listei publicate aici sunt documentele proprii, emise de cancelaria voievozilor, respectiv mențiunile din listele de demnitari ale privilegiilor emise de regii Ungariei. Data exactă a numirilor în funcție (și a revocărilor din funcție), de regulă, nu ne este cunoscută, deoarece, în Evul Mediu,

în Ungaria, numirea în funcție a demnitarilor s-a făcut pe cale orală și doar ocazional s-au redactat documente care îi înștiințau pe cei vizați de schimbările în funcție și porunceau supunere față de noul demnitar. Începând cu anul 1463, voievozii Transilvaniei au deținut și funcția de comite al secuilor. Au existat două excepții: în 1467, pentru o perioadă foarte scurtă, iar apoi, între 1504 și 1507, a fost numit câte un comite al secuilor distinct de persoana voievodului. În cazuri izolate însă, și după 1463, găsim vicecomiți ai secuilor diferiți de persoana vicevoievodului, iar pe acești vicecomiți ai secuilor i-am inclus în lista publicată cu această ocazie. În afară de numele titularilor și de datele extreme ale îndeplinirii funcției, respectiv de sursa citată, arhondologia de față conține doar mențiuni privind ocuparea concomitentă a unei alte funcții de către demnitar.

The voivodes of Transylvania were high dignitaries appointed by the kings of Hungary to the head of the province in the Middle Ages. For the period 1458–1526 no complete archontologies exist referring to the voivodes of Transylvania and their deputies, the vice-voivodes. The most important sources of the hereby published list are the documents issued by the voivodes and vice-voivodes themselves as well as the lists of dignitaries included at the end of the charters of royal grants. The exact date of appointments (and withdrawals) are usually not known because in medieval Hungary such appointments were made orally, and only occasionally were documents issued to notify those concerned about the changes effected and order loyalty towards the new official. From 1463 on, the voivodes of Transylvania also held the office of comes of the Szeklers; only two exceptions can be recorded: an official different from the voivode was appointed for this latter office in 1467, for a short period, and then again between 1504 and 1507. In a few cases, however, even after 1463, we can find that the person of the vice-comes of the Szeklers was not identical with the vice-voivode. Such vice-comites are included in this present list. Besides the names, the intervals of office-holdings and the date of the quoted sources the present archontology contains data referring to any simultaneous office-holding of a dignitary.